

- 9 JAN. 2002

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo: 58/2002

1308

N á v r h

poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Jaroslava VOLFA
a Ladislava OROSA

n a v y d a n i e

zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok
v znení neskorších predpisov

Návrh na uznesenie:

Národná rada Slovenskej republiky
s c h v a ľ u j e
návrh poslancov Národnej rady
Slovenskej republiky Jaroslava
VOLFA a Ladislava OROSA
na vydanie zákona, ktorým sa mení
a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb.
Občiansky súdny poriadok v znení
neskorších predpisov

Bratislava január 2002

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

N á v r h

Z á k o n

z 2002,

**ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok
v znení neskorších predpisov**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení zákona č. 36/1967 Zb., zákona č. 158/1969 Zb., zákona č. 49/1973 Zb., zákona č. 20/1975 Zb., zákona č. 133/1982 Zb., zákona č. 180/1990 Zb., zákona č. 328/1991 Zb., zákona č. 519/1991 Zb., zákona č. 263/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 5/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 46/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 190/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 232/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 22/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 58/1996 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 281/1996 Z. z., zákona č. 211/1997 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 359/1997 Z. z., zákona č. 124/1998 Z. z., zákona č. 144/1998 Z. z., zákona č. 169/1998 Z. z., zákona č. 187/1998 Z. z., zákona č. 225/1998 Z. z., zákona č. 233/1998 Z. z., zákona č. 235/1998 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 318/1998 Z. z., zákona č. 331/1998 Z. z., zákona č. 46/1999 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 66/1999 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 166/1999 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 185/1999 Z. z., zákona č. 223/1999 Z. z., zákona č. 303/2001 Z. z. a zákona č. /2001 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 216 ods. 1 sa za slová „Ustanovenia § 92“ vkladajú slová „odseku 1 a 4“.
2. V § 243 c sa za slová „ustanovenia § 92“ vkladajú slová „odseku 1 a 4“.

3. Za § 372f sa vkladá §372g, ktorý znie:

„§ 372g“

Ustanovenia tohto zákona sa používajú aj na konanie začaté pred 1. januárom 2002; Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Čl. II

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

I.

Novela Občianskeho súdneho poriadku z 3. októbra 2001 v nových odsekoch 2 a 3 v § 92 vyriešila problematiku zmeny v osobe žalobcu alebo žalovaného, ak po začatí súdneho konania došlo k prevodu alebo prechodu práv alebo povinností na inú fyzickú alebo právnickú osobu, než je žalobca resp. žalovaný. Urobila tak však iba pre prípady, keď k tejto zmene, napr. postúpeniu pohľadávky, došlo v čase prvostupňového konania. Ak však k postúpeniu pohľadávky alebo k inému prípadu tzv. singulárnej sukcesie došlo v čase odvolacieho konania, príp. v čase dovolacieho konania, zmena v osobe účastníka súdneho konania nie je možná. Procesné právo však musí reagovať na zmeny v hmotnoprávných vzťahoch, ku ktorým došlo kedykoľvek až do dňa vyhlásenia konečného rozsudku (§154 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Ak pred prijatím novely Občianskeho súdneho poriadku bolo možné na odvolacom, či dovolacom súde s úspechom uplatniť singulárnu sukcesiu v prípade, ak príslušný súd akceptoval vyššie uvedenú judikatúru, **tak po 1.1.2002 to bude zo zákona vylúčené!**

Keď teda niekto odkúpi pohľadávku, o plnení povinnosti z ktorej aktuálne rozhoduje odvolací súd, bude musieť svoje právo uplatniť novou žalobou s tým, že určitá časť jeho pohľadávky, ak nie celá, môže byť už premlčaná. Nezanedbateľnou skutočnosťou v tejto súvislosti sa zároveň javí aj predpoklad pomerne dlhého časového úseku, v ktorom môže postupník očakávať definitívne rozhodnutie súdu o svojom práve.

Navrhovaná zmena zákona odstráni tento významný problém a zabráni tomu, aby sa prejavili závažné nepriaznivé dôsledky najmä v prípade, kde postupca pohľadávky je v súdnom konaní žalobcom. Išlo by napr. o prípady, keď pôvodný veriteľ svoju úspešne uplatňovanú pohľadávku postupuje (predáva) v čase odvolacieho konania novému veriteľovi (postupníkovi). Odvolací súd však nebude môcť súhlasiť so zmenou v osobe žalobcu. V dôsledku toho by úspešné prvostupňové konanie nemalo nijaký praktický význam a nový veriteľ by musel začať od znova podaním novej žaloby. Lenže nezriedka v tomto čase už môže byť pohľadávka premlčaná. Dôsledky pre štátne či neštátne subjekty, by boli značne nepriaznivé a priamo či nepriamo by sa dotkli aj majetku vo vlastníctve štátu.

Zákon by mal tiež rátať s možnými prípadmi singulárnej sukcesie zo zákona, ku ktorým by nebol potrebný súhlas dlžníka, ktorý sa vo všeobecnosti nevyžaduje (§ 524 ods. 1 Obč. zák.).

II.

Návrh je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Nesúladi s Ústavou Slovenskej republiky by skôr trval, keby sa k navrhovanej novelizácii nepristúpilo.

V prípadoch, keď procesné právo nereaguje na zmeny v hmotnom práve a v dôsledku toho by u nového veriteľa mohlo dôjsť k premlčaniu jeho nárokov, by sa posudzované procesné ustanovenia mohli dostať aj do rozporu s ústavnými princípmi rovnosti, či už vo všeobecnom význame, prípadne z hľadiska účastníkov konania, práva na spravodlivý proces a ochrany vlastníctva.

III.

Návrh nebude mať nijaké dôsledky na výdavky zo štátneho rozpočtu. Naopak, jeho prijatím sa odvrátia ujmy, ktoré hrozia subjektom, priamo či nepriamo spojeným s majetkom štátu.

Doložka zlučiteľnosti návrhu zákona s právom Európskej únie

- 1. Navrhovateľ zákona:** Jaroslav Volf a Ladislav Orosz

- 2. Názov návrhu zákona:** Občiansky súdny poriadok

- 3. V práve Európskej únie je problematika návrhu zákona:** neupravená

- 4. Návrh zákona svojou problematikou:** neupravený

- 5. Charakteristika právnych noriem Európskej únie, ktorými je upravená problematika návrhu zákona:** bezpredmetné

- 6. Vyjadrenie stupňa kompatibility s právnou normou Európskej únie:** bezpredmetné

B. Osobitná časť

Novelou Občianskeho súdneho poriadku prijatou dňa 3.10.2001, došlo k rozšíreniu § 92 o dva nové odseky /ide o odseky 2 a 3 pričom dovtedajší odsek 2 sa stal bez akejkoľvek obsahovej zmeny odsekom 4/. KU dňu 1.1.2002 bude mať teda Občiansky súdny poriadok ustanovenie § 92 so štyrmi odsekmi. Novelizované ust. § 92 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku znie nasledovne: „Ak po začatí nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prevod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli, navrhnúť, aby do konania na miesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli.“ Novo zaradený odsek 3 § 92 Občianskeho súdneho poriadku ustanovuje: „Súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v ods. 2 a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa, súhlas odporcu, alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto sa nevyžaduje. Právne účinky spojené s poddaním návrhu na začatie konania zostávajú zachované.“

Ustanovenia § 92 ods. 2 a 3 Občianskeho súdneho poriadku zaradené novelou Občianskeho súdneho poriadku prijatou 3.10.2001 teda umožňujú pružnú zmenu účastníkov konania v prípadoch singulárnej sukcesie bez toho, aby sa vyžadoval súhlas odporcu alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto.

Podľa § 216 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku však **„ustanovenia § 92 pre odvolacie konanie neplatia“**. Ustanovenie § 243c tiež upravuje, že „pre konanie na dovolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa, pokiaľ nie je ustanovené niečo iné: **ustanovenia § 92 a 95 však pre konanie na dovolacom súde neplatia“**.

Novela Občianskeho súdneho poriadku prijatá dňa 3.10.2001 sa však ustanovení §§ 216 ods. 1 a 243c **vôbec nedotkla**. Uvedené ustanovenia mali byť teda novelizované v tom smere, že **ustanovenia § 92 ods. 1 a 4 pre odvolacie (§ 216 ods. 1) a odvolacie (§ 243c) konanie neplatia**.

Článok I navrhutej zmeny zákona tieto úpravy realizuje.

Novovložený § 372g zabraňuje, aby sa navrhovaná zmena mohla uplatniť aj pre súdne konania, ktoré začali pred 1. januárom 2002, teda termínom účinnosti novelizovaného zákona z 3.10.2001, ktorého problémové časti odstraňuje práve predložený návrh zákona.

Čl. II upravuje nadobudnutie účinnosti, ktorú vzhľadom na akútnosť problému stanovuje dňom vyhlásenia.